

J&T 98

VINAŘSTVÍ
ROKU

REISTEN

2021

Doba růstu akcií už skončila

Zatímco většině investorů dělají poklesy akcií starosti, Aleš Vávra na tom vydělává. Je totiž „shortař“.

strana 4

Inflace mění způsob investování

Bohatství dolarových milionářů ohrožuje inflace, a tak musí svůj přístup k investování změnit, aby ho ochránili.

strana 6

Michal Richtr v galerii Magnus Art

Michal Richtr prezentuje poprvé na veřejnosti svou soukromou sbírku. K vidění jsou mj. díla Kintery, Nikla, Sýkory či Kolíbala.

strana 14

REISTEN

REISTEN

MAIDENBU
PINOT BL

U Božích mul
Pozdní sběr
2019

SOUTH MORAV

Výhled na únor je stále obezřetný

Situaci na trhu nyní nelze nazývat optimistickou. Vliv změny v monetární politice je stále výrazně přítomný, vrásky investorům dělá i situace na Ukrajině.

Alespoň že pandemie covidu-19 má zmírňující se tendenci.

V lednu zaznamenala většina rizikových aktiv i dluhopisů na finančních trzích značné ztráty. Výraznou korekci si prošly akciové sektory s výjimkou finančních institucí a energetického odvětví. Směrem dolů zaměřily indexy vládních i podnikových dluhopisů v průměru o 1,5–3 %.

„Naplno se tak na kapitálových trzích projeví všechny důležité faktory, které jsme zmiňovali ve výhledu na rok 2022. Jen pro připomenutí jsme mezi hlavní výzvy, kterým investoři budou nuceni v tomto roce čelit, zařadili inflaci, šířící se pandemií, energetickou krizi a zvýšené geopolitické napětí,“ říká Martin Kujal, portfolio manažer J&T Investiční společnosti. Negativní scénáře krizových faktorů se začaly záhy naplňovat, což mělo nepříznivý dopad na ceny většiny aktiv.

Například fondům J&T se dařilo těmto výzvám čelit poměrně úspěšně. Dluhopisová portfolia se povedlo stabilizovat snížením durace, zvýšením podílu hotovosti a odprodejem ruských dluhopisových emisí.

„U smíšených a akciových fondů se dokonce podařilo správným výběrem akciových titulů dosáhnout v lednu kladného zhodnocení,“ konstatuje Kujal. Pozitivně se projevila významná alokace do finančního a telekomunikačního sektoru s preferencí fundamentálně zdravých společností s pravidelnou výplatou dividend.

JAK NA ZAJIŠTĚNÍ PROTI INFLACI

Ropa a její deriváty nadále prokazují, že se mohou použít jako zajištění

Ropa a její deriváty nadále prokazují, že se mohou použít jako zajištění proti inflaci a geopolitickému riziku.

proti inflaci a geopolitickému riziku. Z důvodu nízkých zásob, solidní poptávky a napětí mezi Ukrajinou a Ruskem se ceny ropy Brent dostaly nad úroveň 90 USD/b, což je nejvýše od roku 2014. Za poslední rok tedy v období zvýšené inflace nefungovalo zajištění proti rostoucím cenám prostřednictvím zlata nebo třeba i kryptoměn. Jejich růst limituje silný dolar a očekávané zvyšování úrokových sazeb. Na druhou stranu technické kovy a většina zemědělských komodit se jako inflační hedge

rovněž osvědčila. „Nicméně pokud nebudou růst reálné výnosy a posilovat výrazně americký dolar, můžeme očekávat příznivý vývoj i u zlata a vzácných kovů,“ uvádí Martin Kujal.

VÝSLEDKOVÁ SEZÓNA JE V PLNÉM BĚHU

V únoru bude pokračovat výsledková sezóna za čtvrtý kvartál roku 2021. Prozatím sice samotná čísla firem překvapují pozitivně v poměr-

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedená v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonosti. Očekávaná budoucí výkonost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou. **Vydává J&T Banka, a. s.** / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

ně velké míře, ale výhledy jsou buď opatrné, nebo horší, než trh čekal. To s sebou přináší velké výkyvy v tržních reakcích i u velkých společností. „Odhadujeme, že se tato situace nezmění a výsledky budou nadále na trh dodávat zvýšenou volatilitu,“ říká Milan Vaniček, ředitel odboru analýz finančního trhu.

SITUACE KOLEM UKRAJINY JE STÁLE KŘEHKÁ

Nadále sledovaným tématem bude rovněž geopolitika. Situace kolem Ukrajiny se na přelomu měsíce lehce zklidnila po výměně několika komentářů ze stran USA a Ruska, ale další vývoj bude stěžejní pro vývoj nejen ruských aktiv. „V základním scénáři očekáváme postupné uklidnění situace, avšak rovněž očekáváme, že cesta k uklidnění nebude přímočará,“ konstatuje Milan Vaniček.

COVID-19 UŽ TAK TRHY NESTRAŠÍ

Situace kolem omikronu se postupně uklidňuje ve smyslu náhledu na nebezpečnost této varianty covidu-19.

Na druhou stranu je to stále důvod, proč je velká část pracovní síly mimo nasazení, což ovlivňuje chod globální ekonomiky. „Jsme mírně optimističtí a v základním scénáři očekáváme, že by vliv omezení ekonomiky mohl postupně slábnout,“ konstatuje Vaniček.

ÚNOROVÝ VÝHLED

Pro únor zůstávají analytici stále výrazně obezřetní, co se vývoje akcí týče. Je patrné, že vliv změny v monetární politice se bude projevovat i v dalších měsících. Výsledková sezóna prozatím nevykazuje prvky výrazného překvapení (především ve výhledech), což dále přispívá k větší obezřetnosti. Vyšší inflace (vyšší na vstupech než na výstupech), která je patrná na počátku letošního roku, pak může dále omezit marže společností, což by mohlo nepříznivě ovlivnit firemní výsledky za první kvartál letošního roku. ■

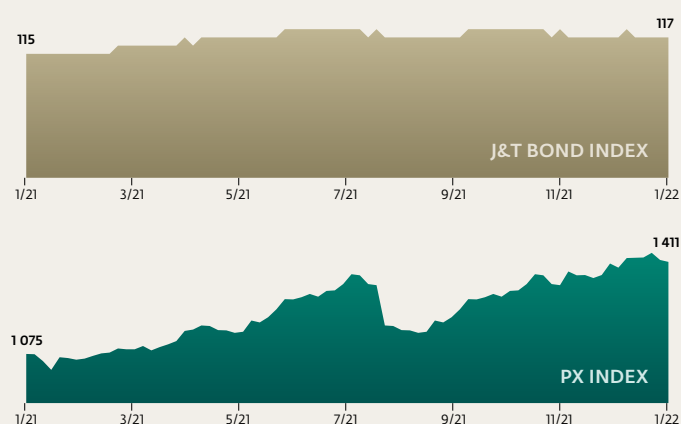
Připraveno analytiky J&T Banky

Z finančních trhů...

data platná k 31. 1. 2022

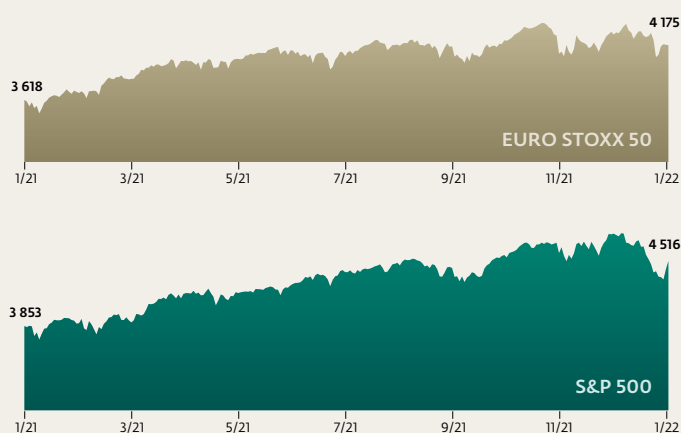
PODÍLOVÉ FONDY

	CENA PL	ZHODNOCENÍ ZA MĚSÍC	ZHODNOCENÍ ZA ROK	ZHODNOCENÍ OD ZALOŽENÍ P. A.
J&T Money CZK	1,416	-0,3 %	1,6 %	3,7 %
J&T High Yield MM CZ	1,629	-0,1 %	2,2 %	4,3 %
J&T FLEXIBILNÍ	1,507	0,0 %	-1,3 %	2,7 %
J&T Bond CZK	1,547	-0,8 %	1,6 %	4,3 %
J&T Opportunity CZK	4,055	-2,7 %	22,1 %	6,6 %
J&T KOMODITNÍ	0,600	5,4 %	26,8 %	-4,5 %
J&T RENTIER Fund A1 – CZK	1,246	1,1 %	15,8 %	7,8 %
J&T DIVIDEND Fund A1 – CZK	1,483	0,8 %	25,8 %	14,4 %
J&T Life 2025	1,256	-1,3 %	2,0 %	3,0 %
J&T Life 2030	1,340	-2,2 %	4,4 %	3,9 %
J&T Life 2035	1,362	-2,9 %	5,3 %	4,1 %

STÁTNÍ DLUHOPISY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
ČR – 10Y	3,30	0 bp	163 bp	266 bp
Německo – 10Y	0,01	27 bp	67 bp	-7 bp
USA – 10Y	1,78	18 bp	77 bp	-40 bp

SMĚNNÉ KURZY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
USD/EUR	1,12	1,2 %	8,0 %	1,0 %
CZK/EUR	24,3	2,2 %	7,0 %	-2,0 %
CZK/USD	21,7	1,0 %	-0,9 %	-3,0 %

KOMODITY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
Ropa (Brent) – USD/bbl	91	12,5 %	51,8 %	66,8 %
Zlato – USD/oz	1 797	1,2 %	-0,7 %	46,5 %
Měď – USD/t	9 506	1,4 %	23,6 %	68,7 %

Aleš Vávra

Mezi lety 2002 až 2013 působil v J&T Bance, původně jako makléř a následně jako +6. Od 1. srpna 2013 zastává v Metatron Capital SICAV Pl roli portfolio manažera Long-Short Equity Hedge fondu. (Od roku 2022 tento fond transformoval na short only strategii.)

Více než 20 let se věnuje oblasti kapitálových trhů. Sám aktivně investuje, a to především na evropských a amerických trzích. Je zastáncem fundamentální analýzy a po osmileté zkušenosti se zaměřuje zejména na analýzu podvodů ve firmách. Své názory prezentuje na svém twitterovém účtu @ales_vavra.

Aleš Vávra: Doba růstu akcií už skončila

Akciové trhy v posledních týdnech klesají. Důvodem není jenom utahování měnové politiky, ale i proměna typu investorů na trhu. Nováčci už vykrváceli a trh opouštějí. Zatímco většině investorů dělají poklesy akcií starosti, Aleš Vávra na tom vydělává. Je totiž „shortař“.

Co říkáte na lednové zasedání Fedu a prohlášení jeho šéfa Powella, že od března plánuje zvyšování úrokových sazeb?

Nemyslím si, že došlo k nějakému zásadnímu překvapení, a reakce byla odpovídající tomu, že se reálně blíží zvyšování úrokových sazeb. Musíme počítat s tím, že situace na trhu už se nezopakuje. Levné peníze už nebudou a je třeba to promítnout do valuací. Pro mě to není žádná hrůza, ale reakce trhu se dala čekat.

Není aktuální situace předzvěstí větších problémů? Nedávno jsme zažili, že se obchodování na trzích otočilo na poslední chvíli.

Myslím, že toto uvidíme stále častěji. Éra, kdy šly všechny akcie jenom nahoru a každý vydělal, zkrátka skončila. Není to dáno jenom utahováním měnové politiky, ale celkovým posunem v ekonomice a také počtem investorů na trhu. Už tam nejsou hlavně ti, kteří dělali první obchod, tedy takzvaní first traders. Ti postupně odcházejí a trh se normalizuje.

Myslíte si, že Fed bude brát ohledy na akciové trhy jako v roce 2018, nebo je nyní v odlišné situaci a už si to nebude moci dovolit?

Řekl bych, že na to bude brát vždy nějaký ohled. Zatím se ale na trhu nic nestalo. Některé akcie sice padly, ale řada si stále stojí dobře. Výnosnost indexu je zatím dobrá, a kdyby opravdu docházelo k tomu, že by kvůli nulové poptávce nebylo možné akcie prodávat, tak by do toho Fed asi více verbálně vstoupil. Ale tato situace zatím nenastala.

Přehodnotil jste po lednovém prohlášení Fedu nějak své portfolio?

Svůj long short fond jsem transformoval na short only. A protože mám 90 procent short pozic, tak mně osobně tato situace vyhovuje. Samozřejmě nemám z ní lidsky radost, protože je mi jasné, že na ní někdo prodělává. Svoji strategii tedy neměním. Myslím si, že právě teď přišla doba, na kterou jsem čekal, a domnívám se, že stále existuje řada akcií, které mají kam padat. Pořád jsem tedy víc short než long.

Jak je na tom letos váš fond Metatron Long-short Equity Fund, co se týče výkonu?

Protože jsme regulovaný subjekt, nemohu říct přesná čísla, ale můžu prozradit, že na Bloombergu máme rekord. Také můžu říct, že jsem reverzně v plusu oproti indexu.

Mají vaši klienti obavy ze současné situace? Musíte jim ji vysvětlovat?

Dlouhodobě spolupracuji s J&T Bankou, kde jsem dříve let pracoval. Mám s ní pravidelné cally a jsem i v kontaktu s jejími klienty. Na tom minulém jsem právě klientovi vysvětloval, jak číst prohlášení Jeroma Powella. Probírali jsme, co by trh udělal, kdyby bylo prohlášení Powella příliš agresivní nebo kdyby Fed úrokové sazby přímo zvýšil. Snažil jsem se ale také vysvětlit, co by to znamenalo, kdyby Powell prohlásil, že k navýšení nedojde. Komunikaci s klienty tedy беру jako přirozenou součást své práce. Když mi jakýkoliv klient napíše nebo zavolá, tak mu samozřejmě odpovím.

Kde by měl začínající investory hledat inspiraci?

Důležité je, aby začínající investor mluvil anglicky. To mu začátek dost usnadní. Doporučuji mu sledovat zejména Twitter, kde najde mnoho důležitých informací. Pokud se v nich umí rychle zorientovat, má další velkou výhodu. I já strávím denně mnoho času sledováním zpráv.

Jak najít tu správnou akcii, která má potenciál poklesu?

Její charakteristika je dost podobná. Podíváte se na webovou stránku, která má prezentovat produkt, vy na ní stále někam klikáte a netušíte, co daná firma dělá. Potom zjistíte, že firma každý měsíc realizuje jednu akvizici, přitom právě přes akvizice se peníze dost často ztrácejí. Kupující firma totiž akvizici dost často přeplatí, navíc zaplatí vysoké náklady spojené s akvizicí. Indicií mohou být také nic neříkající zprávy o akvizicích. Pro mě je rovněž zajímavé sledovat projev firem na sociálních sítích. Když o sobě nějaká firma tvrdí, že působí v sociálních médiích a přitom jejich videa nikdo nesleduje, tak je to prostě divné. Sleduji

i LinkedIn profily lidí, kteří o sobě tvrdí, že jsou odborníci, ale z jejich životopisu to zřejmé není.

Když už máte nějakou akcii vytipovanou, co potřebujete k tomu, abyste na ní mohl otevřít krátkou pozici?

V tu chvíli pro mě nastává druhá fáze – vyhlídnutou akcii musím někde tradovat. Musím tedy zjistit, jestli mi vůbec někdo akcii půjčí a za jaký úrok. Ten pro mě musí být snesitelný, protože spekulace na pokles bývají dlouhodobé. Málokdy dojde k „výbuchu“ do měsíce, spíše musím uvažovat v horizontu let. Může se ale klidně stát, že budu přesvědčený o poklesu akcie, ale obchod se mi nepodaří uskutečnit. Pokud se mi to povede, snažím se ho ještě zajistit deriváty.

Může i retailový investor využít nějaký nástroj, jak svou investici ochránit?

Využít může opce. Tento nástroj ale opravdu není pro každého, vyžaduje jisté odborné znalosti. U brokera musíte proto podepsat, že jste zkušenější investor, který rozumí derivátům, aby vám tento obchod vůbec umožnil využít. Variantou také může být reverzní ETF, které kopíruje akcii, jež by měla padat. Když tedy čekáte pokles akcie, koupíte si tento reverzní ETF nástroj. ■

CO JE TO SHORT PRODEJ

Při short pozici investor spekuluje na pokles ceny podkladového aktiva. Prodává je tedy za sjednanou cenu s očekáváním, že jej v budoucnu dokoupí za cenu nižší. Pro tuto operaci si zpravidla vypůjčuje daný cenný papír od brokera.

WR

WEALTHREPORT2021

Inflace mění způsob investičního uvažování

Dolaroví milionáři vloni poprvé bohatli více z investic než z výnosů z vlastního podnikání či zaměstnání. Letos však jejich bohatství ohrožuje inflace, a tak musí svůj přístup k investování změnit, aby ho ochránili. Ukázal to unikátní průzkum českých a slovenských dolarových milionářů J&T Banka Wealth Report 2021.

Čeští milionáři, i přes rostoucí inflaci a nové výzvy, neztrácejí optimismus. Současnou ekonomickou situaci vidí stále spíše jako příležitost než hrozbu pro své investice. Nízké úrokové sazby například stihla třetina z nich využít k úvěrování rozvoje podnikání a investic či k refinancování předchozích úvěrů.

„Poprvé však v průzkumu zaznamenáváme velký rozkol v Česku mezi milionáři a obecnou populací. Společnost tedy začíná být velmi rozdělena a sociální nůžky se více rozevírají, což je důsledkem nejenom covidové situace, ale i náhledem na ni. Obecná populace více podléhá informacím z médií, připravuje se na špatná léta a situaci v naší zemi hodnotí mnohem pesimističtěji než bohatí,“ popisuje výsledky průzkumu obchodní ředitelka Alena Tkáčová.

Slovensko zaznamenalo slabší výsledek důvěry v investiční prostředí

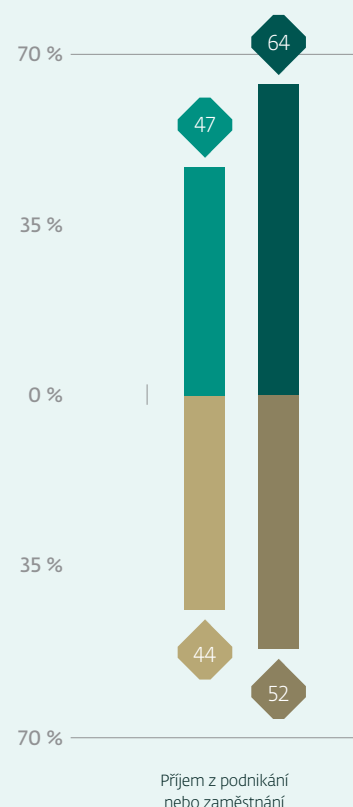
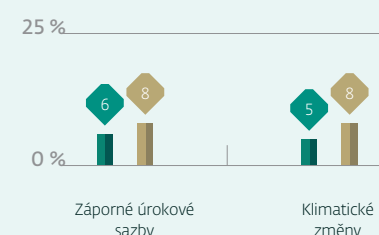
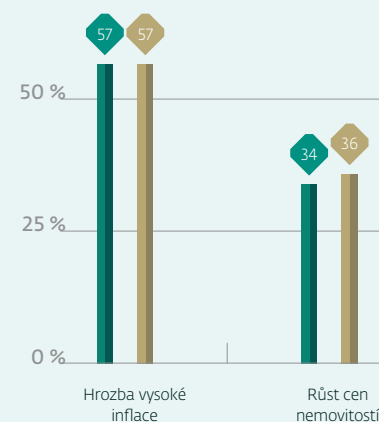
u obou skupin, tedy jak u movitých, tak u obecné populace, což odráží jasný projev negativní nálady v celé společnosti. Jedná se o značně horší hodnocení sentimentu než v krizovém roce 2020. Stojí za tím zejména absolutní nedůvěra a deziluze z nové vlády a tvůrce politik, kteří jsou vnímáni jako krajně nekompetentní populisté s neschopností zemi posunout vpřed na reformní cestu a dát do pořádku. Navíc na obzoru nevidí alternativu, která by to mohla změnit. Ekonomickou situaci, navzdory oživování hospodářského růstu, pak vnímají slovenští dolaroví milionáři z pohledu investic více jako hrozbu než příležitost.

TVORBA A UDRŽENÍ BOHATSTVÍ

V roce 2021 tři čtvrtiny (76 %) českých a 65 % slovenských dolarových milionářů uvedlo, že v meziročním porovnání zbohatlo. „V Česku bo-

hatli movití dokonce rychleji než v roce 2019, jde ovšem o relativní tempo zapříčiněné rychlým růstem akcií po propadu způsobeném koronavirem v roce 2020,“ uvádí Alena Tkáčová.

Za zbohatnutím stojí v obou zemích především investice, které tak poprvé překonaly výnosy z vlastního podnikání či zaměstnání. Vedle příjmů z podnikání se nejvýznamnějšími nositeli bohatství u českých dolarových milionářů staly investiční nemovitosti (41 %), na Slovensku zaujaly se 37 % druhou pozici, a to zejména proto, že jejich ceny vzrostly. I když mohlo dojít kvůli pandemii ke ztrátě příjmů z pronájmů, kupní hodnota výrazně vzrostla. Kdo si tedy před několika lety pořídil investiční nemovitost, rozhodně udělal dobře. Druhou pozici pak v Česku zaujaly s minimálním rozdílem akcie (40 %), které na Slovensku dokonce obsadily první příčku (40 %).

FAKTORY S NEJVĚTŠÍM VLIVEM NA BOHATSTVÍ ČR A SK DOLAROVÝCH MILIONÁŘŮ

? Které z následujících faktorů budou mít největší vliv na tvorbu a udržení vašeho bohatství v následujících 12 měsících?

CO PŘISPĚLO KE ZMĚNĚ BOHATSTVÍ: ČEŠTÍ A SLOVENŠTÍ DOLAROVÍ MILIONÁŘI

? Co nejvíce přispělo ke změně vašeho bohatství či majetku?

ČR 2021

ČR 2020

SR 2021

SR 2020

K nárůstu bohatství rovněž přispěly dluhopisy (21 % v ČR, 31 % v SR) či alternativní investice (18 % v ČR, 19 % v SR), kde se obdobně jako u akcií vyplatilo zachovat chladnou hlavu a naslouchat odborníkům, kteří radili v neklidných dobách nepouštět pozice a spíše přikupovat.

Výše růstu bohatství se liší podle věku dolarového milionáře. Zatímco mladší v Česku i na Slovensku deklarují, že jejich bohatství narostlo výrazně o více než 10 %, u starších zhodnocení dosahovalo nejčastěji 2 až 9 %. „Výsledek odráží charakter jejich portfolia, kdy starší očekávají od majetku a investic zejména udržení hodnoty, zatímco mladší jsou více otevření riziku v očekávání vyšších zisků,“ dodává Alena Tkáčová.

Z ČEHO PRAMENÍ OBAVY

I nadále čeští i slovenští dolaroví milionáři očekávají, že v následujícím roce jejich bohatství poroste, nejčastěji predikují hodnotu do 9 %. Nárůst očekává až 7 z 10 milionářů. V otázce, které faktory budou mít největší vliv na tvorbu bohatství, se čeští i slovenští movití poměrně vzácně

shodují, rozdíly tvoří jen několik procentních bodů.

V České republice dolaroví milionáři dlouhodobě kritizují stát z nedostatku vizionářství a leadershipu. Velmi silně vnímají narůstající státní dluh a nevidí návrhy skutečných řešení. „Problémem není ani tak samotná výše dluhu jako spíše způsob nápravy, kterou dosavadní vláda prezentovala. Podle jejich názoru by vláda neměla finance projídat, ale realizovat zásadní investice, které by posunuly českou ekonomiku,“ popisuje zjištění Alena Tkáčová. Volají také po transformaci a zvýšení konkurenceschopnosti – z montovny je čas posunout se k profesně vyšším zaměstnáním. Transformace ekonomiky, vzdělávání, digitalizace, infrastruktura – to jsou oblasti, kde vidí příležitosti pro zlepšení a investice.

Státu dlouhodobě příliš nevěří, neboť nedrží slovo a často mění pravidla. Zejména oblast daní je podle nich neprůhledná a oni z pozice podnikatelů a majitelů firem nevědí, s čím počítat a jak vysoké náklady je čekají, tudíž nemohou plánovat. Jejich obava ze zvýšení daní není ani

tak o tom, že by nechtěli daně platit, spíše jsou více skeptičtí, jak vybrané daně vláda rozděljuje.

Také na Slovensku panuje mezi milionáři velká skepse ohledně schopnosti vlády podstatně zlepšit hospodářské prostředí, neboť se často nedokáže dohodnout ani na těch nejelementárnějších věcech, natož na reformách, navíc preferuje populistický přístup.

Inflace mění způsob investičního uvažování dolarových milionářů, roste obliba investic s nominální pružností.

„Vysoká rizika vidí slovenští movití v negativních vlivech postpandemické obnovy globální ekonomiky, a to zejména v podobě narušených dodavatelských řetězců či vyšších cen energií. To jim způsobí omezování výroby a nedostatek dopravní kapacity v kombinaci s růstem nákladů,“ popisuje Alena Tkáčová.

Naopak pozitivně z pohledu svého bohatství vnímají zrychlení globálního hospodářského růstu a očekávání rychlejšího růstu hlavních obchodních partnerů v rámci eurozóny při silné exportní orientaci slovenské ekonomiky.

INFLACE JAKO VÝZVA

Čeští i slovenští dolaroví milionáři shodně (57 %) považují za největší hrozbu pro své bohatství inflaci. Téměř všichni respondenti očekávají, že se inflace bude pohybovat nad dlouhodobým inflačním cílem centrálních bank. Každý dvanáctý milionář dokonce očekává inflaci kolem 10 %. Inflace je proto pro ně hlavním popudem ke změně investičního chování.

Stále sílící inflace je po dvaceti třiceti letech opět tématem číslo jedna, a to na celém světě. „O inflaci už však nemůžeme hovořit jako o dovezené, ale spíše jako o doma vytvářené, hnané rostoucími cenami služeb. Podle na-

ších prognóz lze na začátku roku čekat i 7 % inflaci. Úrokové sazby se sice dostanou na úroveň 3,5 až 4 %, ale období zvýšené inflace nepřekonají,“ říká hlavní ekonom Petr Sklenář.

Vůči inflaci se však milionáři cítí i částečně zajištěni, neboť výraznou část jejich investičního portfolia tvoří nemovitosti. Nadpoloviční většina se cítí být zajištěna proti inflaci investicemi do akcií, nebo už dokonce vyhledala rizikovější investice. Oproti obecné populaci představují jejich výdaje na spotřebu relativně malou část jmění.

Obecná populace vidí inflační scénář dokonce ještě o něco pesimističtější, i proto se připravuje na skokové zvýšení cen. Názory široké veřejnosti ovlivnily události z posledních dní i média či zdražování a zvyšování cen energií, což se následně promítá do spotřeby. „Nejvíce jsou inflací v obecné populaci zasaženi ti, kteří mají peníze jen na aktuální spotřebu a nejsou schopni generovat přebytky, které by mohli investovat jako ochranu právě proti ztrátě hodnoty peněz,“ konstatuje Petr Sklenář. Rizika inflace jako největší hrozby pro lidi s nižšími příjmy, kteří se proti ní nemohou zajistit, si uvědomují i dolaroví milionáři (90 % v ČR, 86 % v SR).

INFLACE MĚNÍ MINDSET

Výsledky průzkumu ukazují, že rostoucí inflace mění způsob investičního uvažování dolarových milionářů. Klesá oblíbenost dluhopisů, směnec nebo termínovaných vkladů, naopak roste oblíbenost investic s nominální pružností, jako jsou nemovitosti. Celkem 84 % českých a 81 % slovenských dolarových milionářů souhlasí s výrokem, že významná část jejich investic, například investice do nemovitostí, jsou zároveň jejich zajištěním proti inflaci. Současně 54 % českých a 58 % slovenských movitých uvedlo, že budou vyhledávat nebo už vyhledávají rizikovější investice, u kterých lze očekávat výnos vyšší než míru inflace. Devět z deseti movitých pak uvedlo, že vývoj akcií za poslední dvě dekády ukazuje, že i přes poklesy v krizových obdobích se na akciích dá dlouhodobě vydělat. Podle respondentů můžou ochranu před inflací přinést i kryptoměny. „V této dynamické době je totiž dobré sáhnout po něčem, jehož cena se v čase a díky situace na trhu vyvíjí,“ dodává Petr Sklenář. ■

WR
WEALTHREPORT2021

O PRŮZKUMU WEALTH REPORT

Průzkum probíhal od září do října 2021 ve spolupráci s výzkumnou agenturou Perfect Crowd.

Cílem průzkumu bylo zmapovat investiční chování a životní styl českých a slovenských dolarových milionářů, tedy osob, jejichž disponibilní majetek má hodnotu alespoň 1 milion amerických dolarů. Do průzkumu se zapojilo 310 respondentů z řad dolarových milionářů (203 Čechů a 107 Slováků). Data byla sbírána prostřednictvím online dotazníků. Kvalitativní pohled doplnily hloubkové rozhovory se 20 respondenty (15 v České republice, 5 na Slovensku).

Bolf, Černický, Dokoupil,
Houser, Kintera, Kolíbal,
Kratina, Kubíček, Nikl,
Sýkora a další

Radost, vášeň, posedlost!

4. 2. – 4. 6. 2022

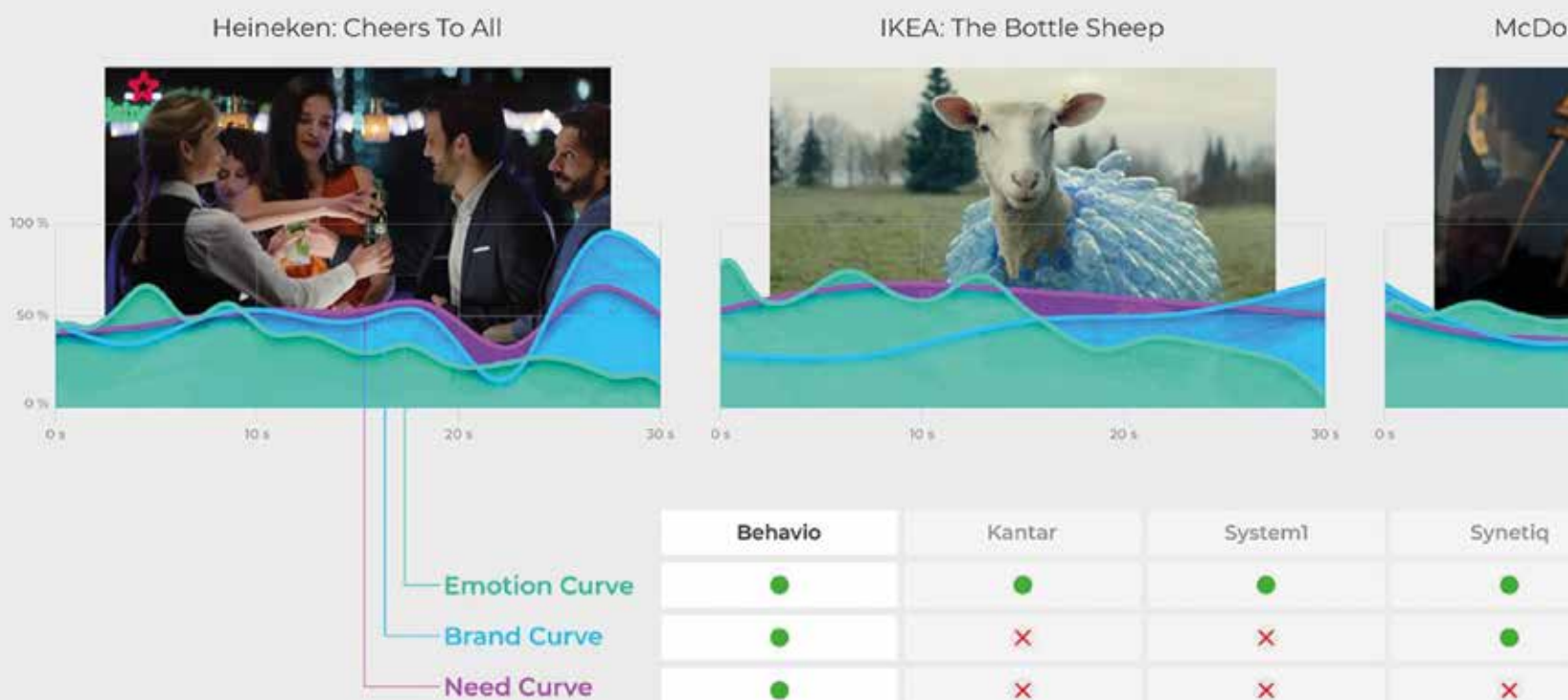

MAGNUS ART
GALERIE J&T BANKY

Sokolovská 700/113a, Praha 8
www.galeriemagnusart.cz

J&T Ventures investoval do dalších startupů

Behavio is the only tool to analyze three ad essentials second-by-second

Hned dvě úspěšné akvizice ohlásil na sklonku minulého roku fond J&T Ventures. Oba české technologické startupy –Stratox Cloud Native a Behavio – využijí získané finance na rozvoj řešení a vstup na americký trh.

Technologická firma Stratox Cloud Native je v Česku zatím téměř neznámá. Její produkt CodeNOW poskytuje takzvanou cloud-native platformu, jež vývojářům umožňuje agilně stavět nové aplikace a služby s prakticky neomezenou škálovatelností. Podle analytické společnosti Gartner jde o jeden ze čtyř hlavních technologicko-strategických trendů pro rok 2022. Právě Gartner zároveň CodeNOW zmiňuje ve svém výběru deseti význačných poskytovatelů těchto platform

po boku gigantů, jako jsou Microsoft nebo IBM. Česká společnost se také umístila v první dvacíce žebříčku nejrychleji rostoucích firem Deloitte Technology Fast 50 ve střední a východní Evropě.

FLEXIBILNĚJŠÍ, PŘITOM LEVNĚJŠÍ

Zatímco velcí poskytovatelé zpravidla nabízejí vývojářské platformy postavené výhradně na vlastních technologiích, Stratox Cloud Native sází

na již existující open-source řešení. Ze stovek služeb vybírá a vzájemně integruje ty nejvíce kvalitní, aktuální a přístupné. Uživatelé si tak mohou podle své potřeby poskládat flexibilní cloudovou architekturu, aniž by byli závislí na jednom dodavateli. Tímto způsobem šetří Stratox svým klientům nejen vysoké náklady na rozvětvenou infrastrukturu, ale i práci vývojářům, kterých je po celé Evropě nedostatek.

Firmě se již podařilo získat řadu klientů i napříč korporacemi a technologickými společnostmi, a to jak v tuzemsku, tak v Polsku, Německu, Rumunsku nebo Bulharsku. Jejich dalším vyhlédnutým trhem jsou právě Spojené státy. Velká část investice proto poputuje na vylepšení produktu tak, aby vyhovoval americkým zákazníkům, a také na posílení obchodu a zákaznické péče na americkém kontinentu.

ze all econd.

onald's: The Foggy Glasses

Podle Petra Svobody, zakladatele a CEO společnosti, je Evropa jako celek konzervativní, zatímco v USA je kultura experimentování s externími službami hluboce zakořeněna. „Úspěch teď závisí na tom, jestli si brzy ukrojíme dostatečný kus amerického koláče,“ říká. Přítomnost firmy v USA už začíná mít reálnější podobu, v kontaktu je například s agenturami CzechInvest a CzechTrade.

Nabídek na investici měl startup víc, nakonec se rozhodl právě pro J&T Ventures. Podle Petra Svobody rozhodla vzájemná chemie a schopnost sladit se na společných cílech. „V J&T Ventures se nás snažili doopravdy pochopit a pomoci nám,“ dodává.

V úspěch spolupráce a perspektivu produktu věří také ve fondu. Cloud je podle investičních manažerů z J&T Ventures jednou z oblastí, kterou

Zakladatelé Behavio Labs
zleva: Marek Nebesář,
Vojtěch Prokeš, Jiří Boudal,
Lukáš Tóth a Libor Mořkovský.
Foto: Anna Šolcová

v nadcházejících letech čekají zlaté časy. „Code-NOW má nejen globální ambice, ale hlavně produkt s globálním potenciálem, reálné výsledky a opravdu působivý tým. Jeho platforma je diametrálně odlišná od většiny konkurence a věříme, že se správným přístupem má šanci ohromně vyrůst. Jsme rádi, že si jako partnera k dosažení svých cílů vybrali ze všech nabídek právě náš fond,“ uvedl David Polach, Investment Manager J&T Ventures.

SVĚT REKLAMY MĚNÍ BEHAVIO

Druhá investice směřovala do společnosti Behavio, která chce měnit svět reklamy. „Až osmdesát procent marketingových kampaní nemá podle mezinárodních průzkumů žádný vliv na rozhodování zákazníků. A my jsme přišli na způsob, jak to změnit,“ hlásá pětice mladých podnikatelů. Zajímavé je, že tato pětice se seznámila už v primě českobudějovického gymnázia. A ačkoliv se po osmi letech v jedné třídě jejich cesty rozešly, po čase se dali znovu dohromady.

Firma přišla na tři základní věci, které rozhodují o tom, jestli kampaň bude úspěšná. „V první řadě je důležitý branding. Značka se musí divákům usadit v hlavě, nejlépe by měly její symboly být vidět v reklamě po celou dobu. Další klíčový prvek je vedle značky zobrazení zákaznické potřeby. Tedy aby si lidé značku spojili s řešením svých potřeb. A třetí věc je forma. Reklama musí mít emoci, zaujetí, vtip, dojetí nebo kreativní příběh. A ideálně by měla splňovat všechna tři kritéria,“ popisuje Vojtěch Prokeš, jeden ze spoluzakladatelů startupu.

Podle něj ale tradiční marketingový výzkum nefunguje dobře, protože aktivuje naše vědomí. Ovšem 95 % našich rozhodnutí děláme v podvědomí. „Místo klasických dotazníků, které se ptají, co si lidé myslí, proto rozesíláme testy s úkoly, jimiž sledujeme, jak na obsah lidé skutečně reagují,“ popisuje unikátní metodu Behavio. Díky tomu dokážou získat statisticky relevantní vzorek odpovědí.

· B·E·H·A·V·I·O

Behavio poslední roky zdokonalovalo metodu, jak kampaň od briefu po konečný střih dělat co nejlépe. Z této metody teď vytváří automatizovaný softwarový nástroj, který nabízí firmám formou předplatného a s nímž chce prorazit i ve Spojených státech.

SPOLUPRÁCI SI VYBÍRAJÍ

Za zmínku také stojí, že Behavio si zatím pečlivě vybírá, pro koho je ochotné pracovat. Pravidelně prověřuje klienty například z oblastí spotřebitelských půjček, hazardu či zbraní a ty problematické odmítá. Etický filtr se snaží nastavit i ve svém softwarovém nástroji.

Poradenská společnost Deloitte zařadila Behavio mezi nejrychleji rostoucí technologické firmy v České republice. Společnost už vybudovala vlastní výzkumný panel Trendaro s 25 tisíci respondenty, představila datový nástroj Atlas Čechů nebo aplikaci na měření zaměstnanecké spokojenosti Minuta pro lepší práci. ■

Příležitost investovat do fondu

J&T Ventures aktuálně otevřelo třetí úpis vkladů a poskytuje prostor novým investorům vstoupit do fondu, a to až do 15. března 2022. Fond plánuje úpis v hodnotě 250 milionů korun a předpokládá vstup řádově desítek nových investorů. Pokud dojde k dřívějšímu dosažení cílové částky, bude upisovací období předčasně ukončeno.

Aktuální kapitálové závazky všech investorů fondu činí 990 milionů korun.

Vinařstvím roku 2021

VINAŘSTVÍ
ROKU
REISTEN
2021

Prestížní oborovou soutěž pořádá každoročně Svaz vinařů ČR. Na rozdíl od jiných vinařských soutěží v Česku statut soutěže stojí na komplexním posuzování vinařských společností – tedy nejen na základě kvality vína, ale také podle toho, jak svým podnikáním přispívají k pozvednutí, rozvoji a modernizaci oboru vinařství v daném roce. Vinařství soutěží ve třech kategoriích – malá, střední a velká vinařství. Z nich vzejde absolutní vítěz.

Titul může získat jen vinařství, které svým podnikáním v oboru nadmíru pozitivně vybočuje z řady ostatních vinařství v České republice. „Titul se uděluje za vynikající kvalitu vín daného vinařství, za jeho tuzemské nebo zahraniční úspěchy, za významný počin ve prospěch oboru, za inovativní technologické řešení, za jeho zapojení do výzkumné práce či agroturistiky, ale také třeba za úroveň marketingu,“ popisuje Vlastimil Nešetřil. Titul je uznáním výborného odborného výkonu a vztahuje se k roku udělení na základě zhodnocení rozmanité činnosti vinařství v roce 2021.

Nejlepším vinařstvím loňského roku vyhlásila odborná porota vinařství Reisten z Pavlova. Vinařství, které leží v samém srdci Pálavy, zároveň zvítězilo v kategorii středních vinařství s roční produkcí do 250 000 litrů. „Tři roky jsme pracovali na tom, abychom se zařadili po bok nejlepších vinařství v této zemi. Jsme rádi a zároveň trochu překvapeni, že se nám to povedlo tak rychle,“ říká Vlastimil Nešetřil z J&T Wine Holding, který vinařství vlastní.

HODNOTÍ SE SNAD ÚPLNĚ VŠECHNO

Ze zaslaných přihlášek tentokrát porota vybrala devět vinařství, která postoupila do finálového hodnocení. Do těch se pak hodnotitelé osobně rozjeli, prošli je od vinice po sklep a bodově hodnotili jednotlivé kategorie. Pak už stačilo jen čísla sečíst a vítěz byl na světě.

„Hned v první kategorii jsme trochu ztratili, protože v Národní soutěži

vín jsme zatím neuspěli, takže jsme si body připsali pouze za medaile v jiných mezinárodních a domácích soutěžích. A jak se později ukázalo, výhra v této soutěži je odrazem komplexní kvality vinařství,“ říká Roman Frič, obchodní ředitel J&T Wine Holding.

V dalších hodnocených oblastech už Reistenu body utěšeně narůstaly. Porotu zaujala ucelená řada vín, kde se tvůrci neobávají sáhnout ani po inovačních řešeních. Na nich sto-

jí například nová řada perlivých vín Sparkling. „Pro ni je zajímavostí, že jsme pro nasycení vína použili vlastní oxid uhličitý, který jsme za využití speciální technologie najímali ve vinařství přímo z kvasících vinných moštů. Takže žádný CO₂ z fosilních zdrojů, ale čistý plyn, který vznikl na bázi přirozeného procesu fermentace,“ popisuje Roman Frič.

V Reistenu v uplynulých letech pokračovali s pečlivou prací na vinicích a realizovali také první fázi

je Reisten

„Pálava je naše“

Vinařství Reisten sídlí v tradiční vinařské obci Pavlov v srdci Pálavského mikroregionu, ve kterém podle archeologických nálezů sahá historie pěstování révy vinné až do 3. století. Vinařství, které vzniklo v roce 1999, produkuje výhradně kvalitní výběrová vína z ručně sklizených, selektovaných hroznů, jež vyrostly na 31 hektarech vlastních vinic. Práce na vinicích probíhají po celý vegetační cyklus révy šetrným způsobem, aby keře prospívaly a nebyly přetěžovány.

Vlajkovou lodí vinařství jsou burgundské odrůdy Pinot blanc a Pinot gris a dále oba ryzlinky – Ryzlink vlašský a Ryzlink rýnský. Právě ty se nejlépe shodují s půdním a klimatickým profilem viničních tratí Pálavy.

KDE VÍNA KOUPIŤ

Celou produkci vinařství Reisten najdete na e-shopu www.kolby-reisten.cz. Kromě jednotlivých lahví si tu můžete zakoupit i pečlivě vybrané edice šesti vín za příznivé ceny. Tyto nabídky jsou pravidelně obměňovány.

Osobní odběr vín je možný přímo ve vinařství nebo ve **Wine baru Rustonka, Rohanské nábř. 693/10, Praha 8.**

rekonstrukci a dostavby samotného vinařství. Z původního starého skladu vytvořilo studio ORA moderní vinný bar s otevřenými výhledy a terasou. Z prostoru wine baru má člověk kontakt s oběma druhy výhledů – jak s blízkým do vinohradu, tak s dalekým směrem k nádrži Nové Mlýny. Interiér baru architekti otevřeli pomocí proskleného arkýře a velkoformátových posuvných dveří. V interiéru má svůj smysl každý detail – podlahu například architekti vyladili do odstínu mladého červe-

ného vína, jaké se podává v listopadu na svatého Martina.

„Naším záměrem bylo přivést co nejvíce zákazníků přímo do srdce vinařství a vytvořit reprezentativní prostory pro degustace a prodej vína,“ říká Vlastimil Nešetřil. S tím souvisí i pořádání kulturních akcí přímo u vinice. První si organizátoři vyzkoušeli v pandemickém režimu v loňském roce, letos se do toho chtějí „obout“ už pořádně. „Již sestavujeme plán akcí pro celý rok, abychom

nabídli zákazníkům i kulturní přesah a tím obohatili celý region větší návštěvností. Těžit z toho budou tedy i ostatní vinaři,“ dodává Nešetřil. Chybět tu nebude letní kino, živá hudba ani divadlo, prostor dostanou jak slavnější jména, tak mladé kapely a lokální umělci.

RADOST, ALE I ZÁVAZEK

Slavnostním vyhlášení cen proběhlo 27. ledna v Brně. „Naší filozofií je šetrné zacházení s vinicemi a respekt

a ohleduplný přístup k přírodě. To a jedinečný pálavský terroir nám pomáhá vyrábět vína charakteristická svou výraznou mineralitou, ovocností a šťavnatou kyselinkou. Ocenění nejen našich vín, ale i toho, jak k nim přistupujeme a pracujeme ve vinařství, nás nesmírně těší, ale i zavazuje do dalších let,“ sdělil během večera Roman Frič, obchodní ředitel z vítězného vinařství Reisten.

■

REISTEN

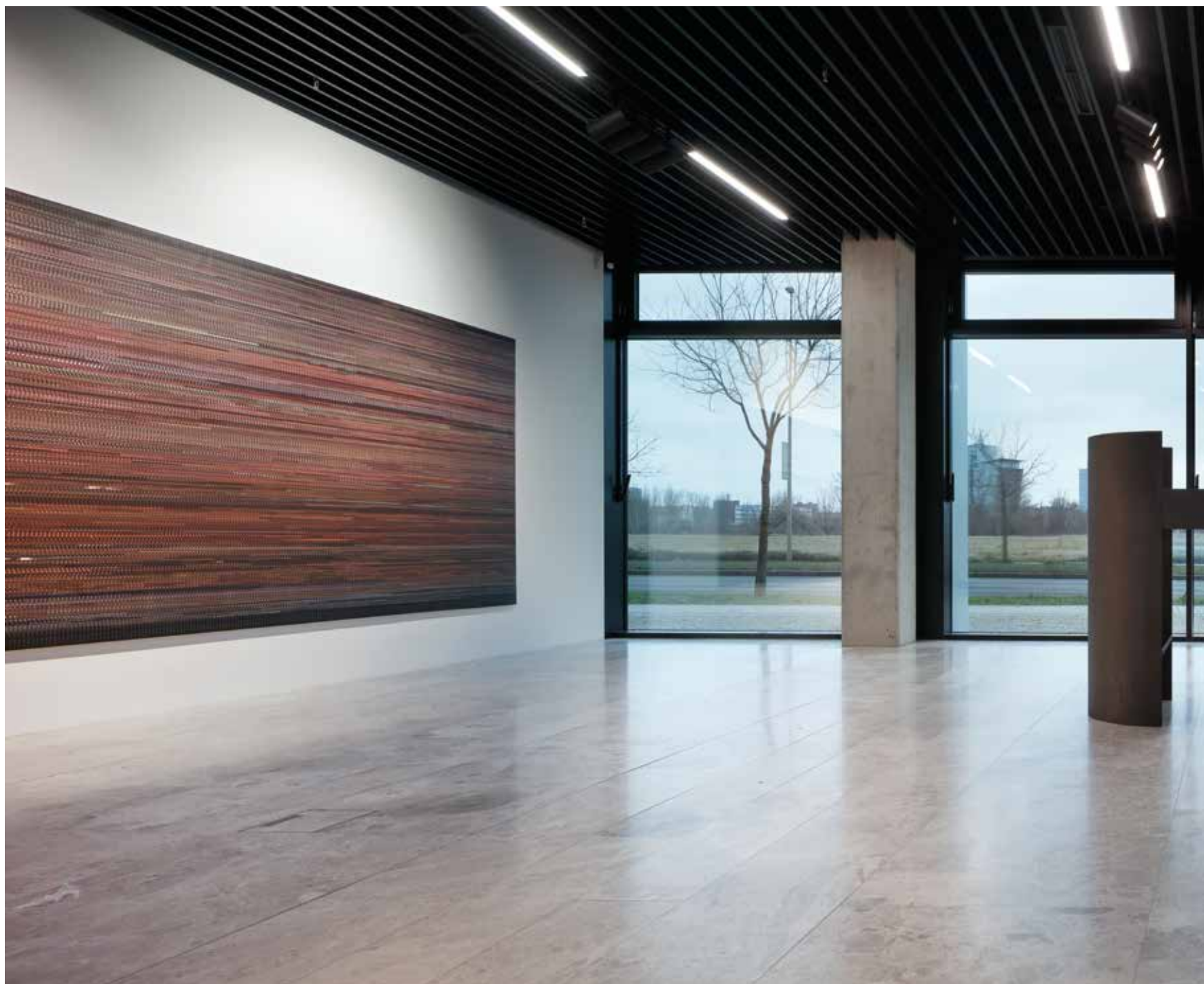
Ochutnejte vinařství Reisten

Pinot blanc 2019, pozdní sběr

Víno jiskrně zlatavé, zelenkavé barvy se zářivými odlesky. Příjemné, plné aroma s tóny citrusů a jemné chlebovinky. Sametová, harmonická chuť bílé broskve a sušené meruňky, s lehkým dotekem pomerančové kůry, hravou kyselinkou a hřejivou, minerální dochutí.

Ocenění

Decanter London 2021 – bronzová medaile
AWC Vienna 2021 – stříbrná medaile

Michal Richtr v galerii Magnus Art vystavuje vlastní sbírku

„Dlouhodobě se snažíme rozbít zažitý mýtus, že umění je jen pro někoho a že mu musí rozumět. Proto ukazujeme cesty lidí k umění a to, jak umění ovlivňuje jejich životy i úspěch,“ vysvětluje Anna Pulkertová z Art Servisu J&T Banky.

Jedním z vystavovaných umělců byl také Jiří Černický, jehož dílo se objevuje i v nejnovější expozici. Tu kurátorky připravily ve spolupráci se sběratelem Michalem Richtrem, který se budování vlastní sbírky umění věnuje již dvě desetiletí.

„Dlouho jsem bojoval s tím, zda svoji sbírku předvést široké veřejnosti, protože to může vyznívat jako chlubení. Ale pak jsem si řekl, že prezentace ve výstavní síni umožňuje ukázat vybraná díla v nových souvislostech, což nakonec převážilo.

Snaha přiblížit každému návštěvníkovi kouzlo sběratelství je jedním z cílů mladé pražské galerie Magnus Art. Od jejího otevření se tu objevily části stejnojmenné sbírky Magnus Art, kterou vybudovala J&T Banka a v níž jsou díla držitelů prestižní Ceny Jindřicha Chalupického za poslední tři dekády od vzniku soutěže.

Sbírání pro mě doposud byla spíše intimní záležitost, díla jsem vystavoval sice i dříve, ale pouze v prostorách Dynama, a to hlavně pro sebe, pro své spolupracovníky a nejbližší okruh známých a kamarádů zajímaví se o umění. Výstava v galerii Magnus Art bude má první zkušenost z velké galerie a sám jsem zvědav, co to přinese,“ přiznává sběratel Michal Richtr.

KLASIKA I SOUČASNOST

A co výstava nabízí? Podle jedné z kurátorek výstavy Valérie Dvořákové z Art Servisu J&T Banky jde o nevěšdní propojení klasiky 20. století a současnosti. „Na Michalově sbírce je zajímavé, že nevybírám umělce podle období nebo stylu, ale podle tématu, které v jejich dílech sám vnímám. Díky tomu vznikají unikátní propojení, kde vedle sebe může fungovat geometrická abstrakce Jana Kubič-

ka s excentrickými „kresbami“ Křištofa Kintery,“ vysvětluje.

Návštěvník expozice se setkává s nejznámějšími díly druhé poloviny minulého století, jako jsou Stanislav Kolíbal, Zdeněk Sýkora či právě Jan Kubiček. Pak ale přechází k současnému umění. Vše zahajuje Petr Nikl a jeho obraz Svačinka. Ten má pro Richtra naprosto zásadní význam.

„V tomto obraze, na němž malý chlapec pojídá chleba namazaný máslem a medem, je pro mě ukryta veškerá nostalgie po štěstí dětského věku. Svačinka byla v roce 2001 vůbec prvním obrazem, který jsem si koupil a který odstartoval budování mé sbírky. Petra Nikla jsem poznal v dětství, oba jsme původem ze Zlína a i naši otcové se znali a přátelili. S Petrem, který je o pár let starší než já, jsem jako dítě hrál na ulici na asfaltu hokej se starým tenisákem.“

Právě Niklova Svačinka je pomyslným předělem mezi starší abstrakcí a současným uměním. V druhé části výstavy se tak návštěvník setká s mimořádnými díly takových veličin, jako jsou Křištof Kintera, Jiří Georg Dokoupil, Milan Houser, Jan Kaláb nebo Jiří Černický.

ATRIUM BANKY ZDOBÍ KOLÍBAL A AMADEUS

Poslední, byť pro některé možná první částí výstavy, pak najdete v atriu sídla J&T Banky, tedy o jeden vchod vedle vstupu do galerie Magnus Art. Po překonání turniketů se vám nabídne vskutku unikátní pohled, který tvoří pomyslný vrchol výstavy. Jedná se o čtveřici děl Stanislava Kolíbala včetně jednoho site specific originálu, který vitální devadesátník vytvořil speciálně pro tuto událost. A naproti němu pak visí fascinující obří plátno Amadeus od Jiřího Georga Dokoupila.

Zdeněk Sýkora
Linie č. 135, 1996

Petr Nikl
Svačinka, 1992

Zatímco v hlavní části jsou zastoupeny Dokoupilovy klasické „bubliny“, Amadeus spadá do jeho filmových obrazů. A jak název napovídá, jedná se o kompletní filmový pás slavného filmu Miloše Formana Amadeus. Obraz však znázorňuje film Amadeus ve zrychleném přehrávání. Divák ho tedy vnímá obdobně, jako kdyby se díval na video a pustil si rychlejší přehrávání.

OSLAVA SBĚRATELSTVÍ

Aktuální výstava je skutečně oslavou sběratelství jako takového. Podle Valérie Dvořákové jsou zatím v Česku takovéto prezentace soukromých sbírek ojedinělé. Je zajímavé přitom sledovat, čím se podobní lidé obklopují, s čím de facto žijí doma. „Chceme tím část veřejnosti inspirovat k tomu, aby

začali umění vnímat, případně třeba i přemýšlet nad nákupem či založením vlastní sbírky. Ale samozřejmě jsou podobné výstavy cenné i pro lidi, pro něž je podobná myšlenka příliš finančně vzdálena, protože mohou zhlédnout díla, která jsou jinak veřejnosti nedostupná,“ připomíná Dvořáková. Dalším cílem je také ukázat, že osobnost sběratele je velmi důležitou součástí uměleckého trhu.

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Česká filharmonie

Galerie Rudolfinum

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU
LOGO

Jiří Georg Dokoupil
Amadeus, 2007

Stanislav Kolíbal
Černý reliéf č. V, 2008

Volba Michala Richtra byla podle Dvořákové ideální. Jeho příběh je totiž výjimečný. K výtvarnému umění a kreativě má celoživotně blízko díky svému rodinnému zázemí i profesi, sbíráním uměleckých děl se zabývá již více než dvě desítky let. Přitahují ho různé formy struktur, od nejčistších geometrických až po nepřehledné organické změní tvarů a barev. Objevuje je napříč generacemi tvůrců i uměleckými médii. Jeho kolekce je tak mimořádně pestrá a přitom k sobě všechna díla tak nějak přirozeně patří.

„Co je však na Michalu Richtrovi a jeho sběratelských aktivitách nejpřitažlivější, je vášně a jiskra v očích, s jakými o jednotlivých kusech vypráví. To nadšení je obrovsky nakažlivé, a i proto jsme přesvědčeny, že naše volba představit v galerii Magnus Art právě jeho kolekci byla správná,“ dodává Anna Pulkertová z Art Servisu. ■

Příběhy klíčových děl sbírky Michala Richtra jeho vlastníma očima

STANISLAV KOLÍBAL

STAVBA Č. XV (1992)

Na tvorbu Stanislava Kolíbalu mě upozornil Rosislav Vaněk a na základě jeho doporučení jsem si v roce 2008 u umělce, který v té době téměř nevystavoval, objednal černý reliéf. A protože o něj měli zájem i další kamarádi, tak jich Stanislav Kolíbal nakonec vytvořil celou sérii.

Můj Černý reliéf č. V jsme měli už pověšený doma, když se na aukci objevila Stavba č. XV. Tato konkrétní stavba se dražila podle fotky, nikdo ji neviděl, protože byla rozmontovaná a uložená ve skladu aukční síně. Překvapivě kolem díla nebyl velký rozruch, všem se sice líbila, ale patrně si říkali: „Co já s tím budu dělat, kam to dám?“ Objekt byl totiž nejenom rozměrný, ale navíc byl určen do interiéru. Mně to bylo ale úplně jedno a Stavbu jsem koupil.

Přivezli mi ji rozmontovanou, a tak jsem zavolał panu Kolíbalovi, zda by mi ji pomohl smontovat. Mistr přijel a ptal se: „Pane Richtře, kde to bude stát?“ Chtěl jsem ji mít uprostřed Dynama, ale kolegové namítali, že nebudou mít kde sedět. Ona totiž měří dva metry na délku a vysoká je téměř 1,5 metru. Takže se Stavba rovnou odvezla do Litomyšle, kde mi ji Martin Janda povrchově upravil tak, aby mohla stát i venku. A od té doby stojí 11 let před Dynamem.

PETR NIKL

SVAČINKA (1992)

V tomto obraze, kde malý chlapec pojídá chleba namazaný máslem a medem, je pro mě ukryta veškerá nostalgie po štěstí dětského věku. Toto dílo je z období, kdy Petr Nikl maloval podle fotografií svých a své manželky. Černobílých obrazů z tohoto období vzniklo několik a všechny jsou úžasné, brilantně namalované.

Petra Nikla jsem poznal v dětství, oba jsme původem ze Zlína a i naši otcové se znali a přátelili. S Petrem, který je o pár let starší než já, jsem jako dítě hrál na ulici na asfaltu hokej se starým tenisákem. Já vždycky miloval ten intimní svět rodiny Niklů. Petrova máma pracovala ve Fatře Napajedla a navrhovala dnes všeobecně známé a kultovní hračky, jeho táta učil na vysoké škole uměleckoprůmyslové ve Zlíně kresbu a sám maloval neuvěřitelně něžné poetické obrazy.

JIŘÍ GEORG DOKOUPIL

AMADEUS (2007)

Na tvorbě Jiřího George Dokoupila mě fascinuje jeho kreativnost a stylová nezařaditelnost. Neúnavně zkouší různé experimentální techniky, obrazy tvoří například pomocí kouře z hořících svíček. Gepardi vzniklí touto metodou jsou fascinující. U nás je Jiří Dokoupil znám asi nejvíce svými Bublinami.

Poprvé jsem viděl Jiřího tzv. filmové obrazy na jeho výstavě Dokoupil 100 v Jízdárně Pražského hradu. Amadeus na výstavě nebyl, ale byl publikován v průvodní monografii. Pro mě jde o velmi osobní téma. První zhlédnutí filmu Miloše Formana Amadeus se pro mě stalo přelomovou událostí. I díky tomuto filmu jsem se rozhodl, že změním svůj život a stanu se filmovým střiháčem. Ještě před mým nástupem na FAMU jsem viděl Amadea snad desetkrát. Následně, už během studia střihové skladby, jsem navíc tento film rozebíral jako semestrální práci. Tehdy jsem znal snad každý jeho záběr nazpaměť.

ZDENĚK SÝKORA

LINIE Č. 135

O geometrickou abstrakci a konstruktivismus jsem se začal zajímat až po několika letech sbírání umění. Právě tvorba Zdeňka Sýkory ze 60. a 70. let znamenala změnu v budování mé sbírky. Prakticky mě na mnoho let opustil zájem o figurativní malbu a vlastnit „liniový obraz“ se stalo mou naprostou posedlostí.

Obraz Linie č. 135 jsem si pořídil v roce 2003, kdy visel v jedné galerii v centru Prahy ve výloze a nikdo ho nechtěl koupit. Důvodem bylo, že šlo o velmi atypického Sýkoru. To je totiž jediný jeho obraz, kdy se všechny linie potkávají v jednom bodě.

Možná také odrazujícím faktem byla na rok 2003 vysoká cena. Obcházel jsem opakovaně výlohu galerie a dlouze si obraz prohlížel. Váhal jsem. Ale touha ten obraz mít a udělat si radost nakonec zvítězily. Když jsem obraz Linie č. 135 koupil, společníci ve firmě si ťukali na čelo a považovali mě za blázna. Ale já jim řekl: „Kluci, tohle je nejkrásnější obraz, který mám, a bude součástí mého života.“

Existuje poměrně dost lidí, kteří dětství prožité v dětském domově tají. Proč jste se rozhodl o tomto tématu mluvit?

Protože někdo musí přijít a „šokovat“ společnost. Je pravda, že většina lidí, kteří si ústavní péči prošli, o tom nechce mluvit, stydí se za to nebo má špatné vzpomínky. Uvědomil jsem si, že pokud o tématu nebudu mluvit veřejně, situaci nezměním. A proto jsem se rozhodl o své minulosti mluvit i na úkor mého vlastního soukromí.

Máte pocit, že by tento přístup mohl pomoci i ostatním? Že najednou uvidí, že v tom nejsou sami?

Je to tak. Já o tom hodně mluvím i na sociálních sítích, jezdím do dětských domovů, vzdělávám lidi ve svém okolí. A mnoho dětí z dětského domova mi píše, že jim to pomohlo. Někdy jim stačilo poradit v banálních věcech, dát jim najevo, že na život nejsou samy, že je někdo chápe. Proto za dětmi často jezdím, protože jim mohu pomoci svojí zku-

šenosti zvenčí, dodat jim odvalu nebo jim jen říci: „Nejste v tom sami.“

Mám zkušenost, že se někteří z nich rozhodnou zůstat v ústavu, studovat a neodejít do dospělé svobody, která je lákavá. Systém jim svazuje ruce a ostatně i vychovatelkám, které se snaží dělat pro děti maximum. Bohužel tím, že nemají velkou kompetenci, jsou často nespokojené a frustrované. A pak někdy dopadá samotná frustrace i na děti. Když je nějaký průšvih, ukáže se velký nepoměr mezi dětmi a vychovateli. Vychovatelé mohou ztratit práci, ale děti mohou ztratit celý život v podobě příležitostí, které se již nemusí opakovat, kontaktu s rodinou nebo možnosti studovat vysněnou školu a podobně.

Někdy je těžké vysvětlit lidem, kteří neznají dětské domovy, v čem je vlastně problém. Oni vidí hezky opravené domy se zahradou, krásné vybavení, fotky dětí z dovolených u moře a myslí si,

že je dětem přece dobře, že to by ve své rodině neměly.

Velkým rozdílem je, že dítě v rodině má emočně a socializačně psychologickou podporu od rodičů, od svých blízkých, od někoho, kdo se soustředí jen na ně. Až na druhém místě je materialismus. Dítě v děčáku takovou podporu nemá, chybí mu přirozená vazba. A právě tato absence a nenaplnění této potřeby je vlastně systémem kompenzováno materiálními věcmi. Proto se děti upínají na materiální věci a k Vánocům chtějí nové telefony, tablety apod. Pak jsou to dovolené, výlety, super zážitky. Ale jsem přesvědčený, a mluvím z vlastní zkušenosti, že každé dítě by všemi deseti sáhlo raději po láskyplném vřelém objetí blízkou osobou a dodání sebedůvěry. To je totiž něco, co dítě v rodině bere jako samozřejmost, ale my děti z děčáku tuto samozřejmost nemáme. Celé to vytváří iluzi, že máme všechno, ale vlastně nemáme nic. Je to, jako když máte deset aut, zámek, chalupu a jste sám.

Radek Laci: Dítě v děcáku má všechno, ale vlastně nemá nic

Vyrůstal v dětském domově, a tak ví, co tu děti prožívají, co je trápí a jak je ústavní péče ovlivňuje v dalším životě. Proto spoluzaložil neziskovou organizaci Vteřina poté, která hájí práva dětí vyrůstajících v dětských domovech.

Děti v dětských domovech jsou samozřejmě za tyto zážitky rády, i já jsem byl rád, v hloubi duše jsem však cítil prázdnotu a osamělost. Systém je svázán pravidly a vy se stále musíte přizpůsobovat a v tom je problém systému, protože ten vás vlastně jen vychovává a vzdělává. A vy jako dítě z děcáku máte zakódované, že se musíte učit, že se musíte přizpůsobit, musíte mít pravidla, musíte se neustále někomu zodpovídat, abyste byl tím hodným dítětem.

Z dětského domova jste odešel před šesti lety. Mluvíte o pravidlech, nutnosti přizpůsobit se. Jak vypadá běžný provoz v domově ve srovnání s rodinou?

Nemáte vlastně téměř žádné soukromí, většinou jste v pokoji s dalšími dětmi. Vychovatelky mohou kdykoli do pokoje. Představte si kluka v pubertě, který se chce zavřít do svého vlastního světa a mít soukromí. Doma hodíte tašku do kouta, zavřete se a nic neřešíte. V domově neustále něco plníte, je

to, jako byste byl pořád ve škole, každý vám neustále říká, co máte a nemáte dělat. Když jste tam jako návštěva, máte pocit, že je vše v pořádku, a myslíte si, že jsou děti vychované, slušné a spokojené. My jsme tam ale byly jen zlomené duše, které už ten boj dávno vzdaly, protože z nás systém vysál autenticitu, kreativitu. Proto máme potlačené emoce, které není dobré ukazovat okolí, protože budete působit jako slaboch.

Když se ocitnete v dětském domově, zpočátku nechápete, snažíte se systému vyhnout jakoukoli formou rebelie. Pobyt v děcáku je ale tak dlouhý, že si zvyknete, protože se nechcete dostávat do konfliktu, a to vede k pasivnímu přístupu k životu. Je to, jako když pomalu vaříte žabu v horké vodě. Tak si zvykne a uvaří se. Vychovatelé musí navíc plnit zákonem daný plán, co se musí jíst, musí řešit, proč něco nejíte, zapisovat spoustu věcí. To se přece v rodině nedělá. A proto není čas podporovat každé dítě individuálně.

Je právě nízké sebevědomí a nejistota největší problém, který si dítě nese do dospělého života?

Všechny tyto zkušenosti se systémem jsou přímou vstupenkou k vytvoření si programu chování v podobě chladného přístupu ve vztahu nebo větší absence empatie při hledání si nového zaměstnání, bydlení apod. Často mi kladli na srdce, že se musím přizpůsobit, nesmím porušovat pra-

vidla. V takovém prostředí se ztrácí autenticita, zdravá drzost, která je pro dítě důležitá. Děti jsou pak jak ovce se sklopenýma ušima, nemají možnost, aby se v nich plně rozvinula jejich identita. A s tím traumatem, které v nich zůstává, se potýkají v samostatném životě. Nesou si ho na svých ramenou a nevědí, co si s tím počít. Důsledkem je, že to řeší agresivitou nebo jakýmkoli vztekem, který pak vede k průšvihům. Bohužel, tyto děti neměly možnost poznat samy sebe v přirozeném prostředí, své hranice. To je základním rozdílem mezi životem v rodině a životem v ústavu. Sociální i emoční zdatnost má zkrátka dítě v rodině větší než dítě z dětského domova. Samozřejmě to nelze říct plošně, ale většina dětí to tak má.

Vidím to sám na sobě – neuměl jsem argumentovat, neuvědomil jsem si, že je v pořádku s něčím nesouhlasit. V normální rodině řeknete, že něco nechcete, a máma vás respektuje. Je na vás napojená, nebude vás do všeho nutit. Na výjezdech se děti ptám, proč šly na kuchaře. Jejich nejčastější odpovědí je: „Protože mi to řekla teta.“

S jakými dalšími problémy se děti z dětského domova potýkají?

Ze systému jsme zvyklí dávat najevo náklonost materiálem, málokdy nás napadne přijít a jen tak někoho obejmout. Neumíme řešit rozchod, sednout si a promluvit si, v čem je problém. Někdo

Radek Laci

Je spoluzakladatel neziskové organizace Vteřina poté, která hájí práva dětí vyrůstajících v dětských domovech. Pořádá semináře, workshopy a přednášky zaměřené na lidská práva, ústavní péči a trénování.

Pracuje jako osobní trenér, manuální terapeut, bodyhacker těla a mysli. Ve svých trénincích se snaží především o propojení hlavy, těla a duše, o to se snaží i v příspěvcích na svých sociálních sítích a na webu radeklaci.cz.

setrvává ve špatném vztahu, protože nechce nic měnit, raději zůstane v pseudojistotě, kterou zná, i když je špatná a destruktivní.

Občas slyším i od pracovníků v domovech, že jsou tam děti spokojené a že by nechtěly jinam, ani do pěstounské péče. Co si o tom myslíte?

Nazval bych to spíše rezignací. Dítě nechce a nemá energii poznávat něco nového, seznamovat se s jiným systémem. V děčáku si prošlo procesem seznamování, šoku, smutku a rezignace do módu přežívání v systému. Neví, co ho čeká, protože nemá dost informací, a vnímá, že bude zase vytrženo z pseudospokojenosti, na kterou si zvyklo. Dítě neví, co má od pěstounů čekat, může se myslet, že se nic moc nezmění, že je to jen trochu jiný děčák, tak proč si zvykat. Je to obava z něčeho nového. Když někdo žije dlouhodobě v toxickém prostředí a má možnost jít do lepšího, tak samotná změna je pro něj natolik náročná, že v tom prostředí raději zůstane.

V dětských domovech jsou dnes děti rozdělené do skupin, takzvaných rodinek. Ty fungují více samostatně, mají i vlastní zázemí, ale stále jsou společně v jedné budově. Je to výrazně jiné?

To je spíš iluze. Ve většině domovů je pořád jídelna, kde vám někdo vaří, prádelna, společné prostory, kde stejně děti tráví velkou část dne. Ale je třeba říct, že situace se mění a zlepšuje, a je to i díky tomu, že děti mají větší přístup k informacím přes sociální síť, mohou si samy zjistit spoustu věcí, kontaktovat někoho z venku. Pomáhají v tom různé podpůrné organizace. A to se vracím na začátek, proč jsem se rozhodl o tom mluvit a podporovat svým příběhem různé organizace, které se to snaží změnit. S kamarády jsme založili neziskovou organizaci Vteřina poté, která hájí práva dětí, jež

vyrůstají mimo rodinu. Některé se na nás obracejí s dotazy, jak mohou nějaké situace řešit. A změny se dějí i v systému, který samozřejmě lze změnit, ale bohužel jen velmi pomalu.

Jsou řešením cvičné nebo tréninkové byty, kde se dopívající děti učí žít více samostatně?

To je super nápad, ale přichází pozdě. Poslední rok před odchodem prostě normální život nedožene. Vlastně samo o sobě je úchylné říci, že se dítě připravuje na odchod do dospělého života. Příprava na dospělost má být přirozený proces, a ne aktivita. Jako malé dítě, které se učí zkušeností, sáhne si na horká kamna a pamatuje si, že to nemůže dělat. V dětském domově dáme dítěti bílou rukavičku a sáhneme na ta kamna my, aby se nespálilo. A pak ho v 18 letech vyplivneme do rozžhavené trouby. Dětský domov z vás vymodeluje takovou pěknou kostičku, která se vejde kamkoli, ale není schopna měnit tvar.

Lepším řešením je, když dítě od malička může žít v malé skupině v klasickém bytě. Najednou zjistí, že pračka nepere sama a že oběd se sám neuvaří. V děčáku přijdete, máte jídlo, řeknou vám, co máte dělat, seženou vám brigádu, není tam prostor na to, „zkus si to sám“. V bytě, kde je jen jedna skupina a ani za vychovatele nestojí zázemí velkého domu, je mnohem snazší nechat děti žít normálnější život. Vychovatelé se učí dávat dětem důvěru a mají na to větší prostor. A to je krásný přirozený model, kdy se vychovatel ptá a konečně se začíná zajímat, dítě má možnost přejít z pasivity do aktivního přístupu a vztah s vychovatelem se lepší. Znáám to z vlastní zkušenosti, když jsem měl možnost bydlet v takovém bytě. Pokud dítě v takovém bytě vyrůstá od mala, má velký předpoklad, že se ve světě neztratí.

Vy jste ale v životě úspěš a ve vaší práci se vám daří. Jste úspěšný osobní trenér a manuální terapeut, máte stálou klientelu.

Svou práci dělám s radostí, na maximum a věřím ve své schopnosti, to mě nejvíce naplňuje. Původně jsem ale vystudoval zemědělství. Chtěl jsem dělat něco kreativního, ale domov mě v tom nepodpořil. Pak jsem si pragmaticky řekl, že zůstanu co nejdéle v ústavu, abych měl zázemí a mohl se co nejlépe připravit na život.

Nejste ovšem klasický trenér, nezaměřujete se jen na posílení svalů a zlepšení postavy, ale děláte i manuální terapii. Mohl byste vysvětlit, co je podstatou vašeho přístupu?

Snažím se ke každému přistupovat individuálně, s respektem. Každý člověk má jiné potřeby, jiné tělo. Vycházím hodně z konceptu neuromuskulární stabilizace profesora Pavla Koláře. Je to kombinace fyzioterapie se cviky s vlastní vahou, které připravuji každému klientovi na tělo. Nejprve se snažím vysvětlit, že je potřeba tzv. „tělem myslet“. Propojuji hlavu s tělem tak, že když budete chtít udělat nějaký cvik, musíte si ho nejprve představit v hlavě. Vlastně učím lidi, jak tělo používat, vysvětluji, co se v těle děje, když se nehýbe, a co se děje, když jste ve stresu. Pracuji i s tím, co člověk prožívá. Koneckonců tělo je odrazem našich emocí. Mou prací je učit člověka, aby uměl pracovat s tělem a emocemi. Například stres vám zavírá ramena a důsledkem toho pak mohou vznikat úzkosti nebo panické ataky. Proto se na lekci nejdříve ptám, jak se daný cvičenec má a co pro něj mohu v tu chvíli udělat. ■

M
MAGNUS
NOBLESSE OBLIGE

Magnus magazín tentokrát o jídle

Téma v pořadí již
jedenadvacátého čísla
magazínu Magnus se
týká každého z nás.
Je jím jídlo. Jídlo,
které nás baví, utváří
naši společnost i naši
identitu. Má čarovnou
moc aktivovat veškeré
naše smysly: zrak, čich,
chuť, hmat, a dokonce
i sluch.

„Miliony lidí v televizích sledují,
jak někdo jiný vaří, a kuchaři se
stávají celebritami. Z nás jsou gas-
tronomové a jako národ poněkud
tloustneme. Šanci dobře se na-
jíst máme v naší části světa téměř
všichni,“ říká Joachim Dvořák,
senior editor magazínu Magnus.
Jídlo už ale přestává sloužit k uspo-
kojení základní biologické potřeby
a stává se z něj rituál, jenž nám
umožňuje setkávat se s těmi, které
máme rádi.

Netradiční úvod do tématu přináší
farářka Martina Viktorie Kopecká,
která se ve svém eseji věnuje půstu
a odpouštění. „Půst bývá obvykle
spojován s odříkáním si toho, co
máme rádi. Ale jeho smysl je mno-
hem hlubší. Půst nám totiž může
ukázat, kdo ve skutečnosti jsme,“
uvádí.

Příběhy aktuálního vydání vyprávějí
nejlepší šéfkuchařka světa Ana
Rošová, nejmladší držitel miche-
linské hvězdy v Německu Patrik
Jaroš či novinářka Hana Mi-
chopulu. Práce v kuchyni však ne-

musí být vždy procházka růžovou
zahradou. „Povolání šéfkuchaře
dost připomíná dispečera letového
provozu: Neustále vám tu či onde
hrozí katastrofa. Musíte být máma
a táta, vojenský instruktor, detektiv,
psychiatr i kněz pro partu oportu-
nistických námezdních chuligánů,
které musíte chránit před nekalými

a často zpozdilými strategiemi ma-
jitelů,“ upozorňoval velmi úspěšný
šéfkuchař Anthony Michael Bour-
dain, který však v létě 2018 spáchal
sebevraždu.

V magazínu nechybí ani kvalitní
fotoreportáže. Renomovaný
americký fotograf Peter Menzel tu

představuje mezinárodní projekt
Hungry Planet a alžírský fotograf
Ferhat Bouda výjimečný černobí-
lý fotoesej z afrického Sahelu, kde
místní komunity bojují den co
den s klimatickými podmínkami
o svou obživu. Závěr tvoří již tra-
dičně J&T Servis plný střípků, no-
vinek a zajímavostí ze světa J&T. ■

Obnovená sláva alpského městečka láká

Lyžařská sezóna je v plném proudu. Která místa jsou letos trendy? Vyzkoušejte švýcarský resort Andermatt v samotném nitru Alp, který prošel nákladnou rekonstrukcí.

Středisko Andermatt se nachází v nadmořské výšce 1 444 metrů mezi horskými průsmyky, na pomezí severních, jižních, východních a západních Alp. Areál nabízí přes 120 kilometrů upravených sjezdovek všech stupňů obtížnosti, z nichž téměř polovina je uměle zasnežovaných. Z Prahy je to sem 750 kilometrů.

Ještě nedávno o tomto městečku s fantastickým sněhem téměř nikdo nevěděl, znali ho jen zimní fajnšmekři. „Vlastně to byl pravý opak středisek jako Verbieru nebo Courchevelu, která pravidelně vyhrávají v anketách o nejlepší místa na lyžování,“ popisuje Pavlína Salaba, ředitelka J&T Concierge.

Skvělé věci ale nezůstávají utajeny navždy, a tak už i starý dobrý Andermatt začíná po masivní investici za 2 miliardy dolarů prosperovat. Nebude to dlouho trvat a švýcarské město se bude pyšnit nádherou luxusních alpských středisek a možná také přeplněnými svahy jako francouzské středisko Chamonix, které nabízí jako bonus výhled na nejvyšší horu Evropy Mont Blanc.

„Teď si ale návštěvníci ještě můžou užít zbrusu nové zázemí a sjezdovky bez lidí stejně jako před pár lety. Doporučuji tedy do střediska zavítat ještě letos, než se jeho věhlas rozkřikne,“ říká Pavlína Salaba.

Švýcarsko nabízí spoustu vyžití, ať už jde o romantickou projížďku zimní krajinou na saních tažených koňmi, či naopak výlet luxusním autem, zážitky v hodinářských manufakturách Patek Philippe nebo Audemars Piguet či heliskiing. J&T Concierge zajistí vše dle vašich přání. Navíc při přímé rezervaci nabízí různé benefity v podobě bezplatných upgradů pokojů ve vybraných hotelech či kredity na stravování nebo spa.

ANDERMATT A JEHO TRANSFORMACE

Než zde otevřel hotel Chedi, nebyl v Andermattu ani bazén, natož pětihvězdičkový hotel se spa. Teď je tu restaurace s pětimetrovou sýrovou vitrínou, kde na vás za sklem čeká 43 druhů švýcarského sýru. Ještě nedávno byste si k obědu přímo na svahu vybalili domácí sendviče, nyní tu jsou restaurace jako Gadabar, který vznikl přestavbou dobytčího chléva.

Přímo na svahu si dnes dáte sushi a na západ slunce si zaskočíte do baru vybudovaného ze starého železničního vagónu. Šéfkuchař Markus Neff na vrcholu lyžařského areálu dokonce provozuje restauraci oceněnou michelinskou hvězdou.

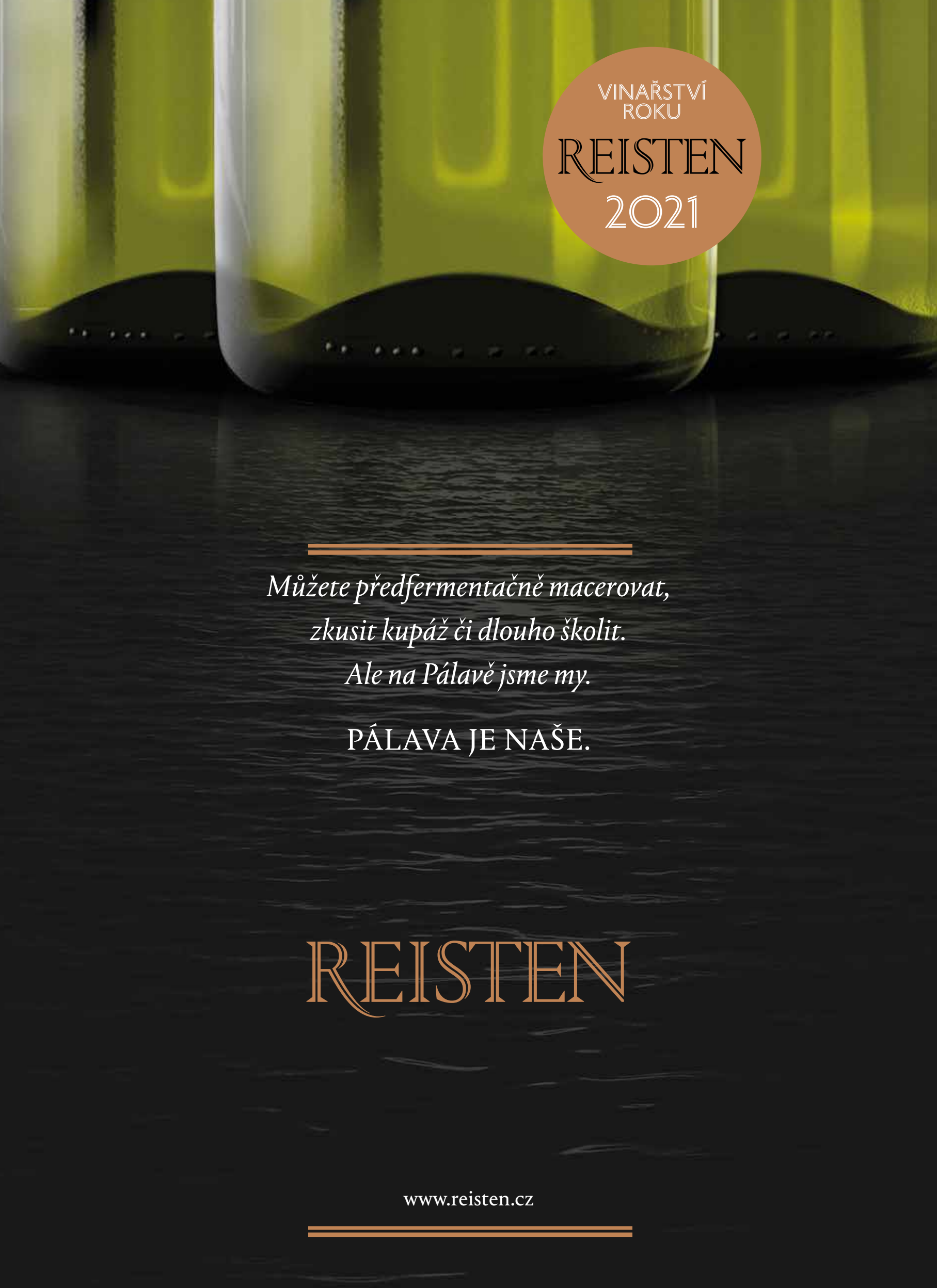

ANDERMATT UŽ POPULÁRNÍ BYL...

Není to ale poprvé, kdy je toto město trendy. Kdybyste se vrátili v čase o 150 let zpátky, potkali byste mezi hosty zdejších grand hotelů i anglickou královnu Victorii. Andermatt býval důležitým městem i pro cestovatele, kteří překračovali Alpy. Jenže v roce 1882 byl postaven železniční tunel pod Gotthardským průsmykem a cestující místo průjezdu střediskem začali svištět pod ním.

Jedno je ale jisté – už kdysi neměla poloha městečka konkurenci a nemá ji dodnes. Bouře sem přicházejí ze všech směrů, takže tu sněží v podstatě pořád. Díky tomu tu ale najdete nejvyšší sněh v Evropě. Luxusní restaurace a hotely jsou nyní příjemným bonusem.

J&T CONCIERGE

VINAŘSTVÍ
ROKU
REISTEN
2021

*Můžete předfermentačně macerovat,
zkusit kupáž či dlouho školit.
Ale na Pálavě jsme my.*

PÁLAVA JE NAŠE.

REISTEN

www.reisten.cz
